

Ruženec...

O chvíľu začneme sláviť mesiac ruženca a tak je dobré zamyslieť sa nad touto modlitbou. Aký má vôbec pôvod modlitba ruženca, pri ktorej odriekame Otče náš i Zdravas Mária? Zvyk počítat modlitby je veľmi starý. Na historickom pamätníku v meste Ninive sú napríklad vyobrazené dve ženy, ktoré sedia pod posvätným stromom pohanského božstva a držia akési počítadlo. Marco Polo píše, že aj malabarský kráľ mal na krku povrázok a na ňom sto štyri drahokamov, aby mohol počítat svoje ranné i večerné modlitby. Niečo podobné nachádzame aj u budhistov a ako je známe aj moslimovia majú svoj ruženec. I z kresťanského prostredia je veľa príkladov tohto druhu. Pavol Pustovník mal vraj tri sto kamienkov vo svojej taške a keď sa pomodlil určitú modlitbu vyhodil vždy kamienok z tašky. Niečo podobného nachádzame aj u svätej Kláry. Praktickejšie boli však povrázky s uzlami a neskôr miesto uzlov sa používali zrnká obilia, kúsky dreva ale aj perly a šperky.

Výroba ružencov patrila medzi umelecké remeslá. Medzi remeselníckymi cechmi existujúcimi vo veľkých mestách ako je Londýn, Viedeň, či Praha boli aj výrobcovia ružencov, ktorých nazývali „Otčenášnici“. Ružencom sa totiž hovoril kedysi „otčenášky“. Na počiatku sa totiž pri modlitbe počítali Otčenáše. Neskôr od 12. storočia niektorí ctelia Panny Márie začali počítat aj modlitbu Zdravas. Tak sa napríklad modlila blahoslavená Benvenuta Boiani (1291): tisíc Zdravas denne, v sobotu dvetisíc a na Zvestovanie tritisíc. A dominikán Dominik di Levia sa modlil tisíc Zdravas denne.

Kedy a ako bolo stanovené, že Ruženec má mať práve 150 zniek? Prvú správu o tomto nachádzame v 12. storočí. Čítame, že Panna Mária napomenula istú rehoľníčku, ktorá sa volala Eulalia, aby sa nemodlila tak rýchlo. Od vtedy sa modlila len jednu tretinu stanovených modlitieb a to bolo 50 Zdravas Mária, čo je náš jeden päť desiatkový ruženec. Aj svätý Dominik, ktorý bol podľa legendy autorom ruženca, zavádzal modlitbu 150 alebo aspoň 50 Zdravas Mária. Dôvod tohto počtu je pomerne jasný. Rehoľníci sa modlili totiž každý deň 150 žalmov, a tí, ktorí boli príliš zamestnaní, sa ich modlili iba jednu tretinu. Pridávali sa tiež žalmy k úcte voči Panně Márii. Tí, ktorí nevedeli čítať, sa namiesto žalmov modlili rovnaký počet Otčenášov a potom i Zdravas Mária. Istá anglická kniha zo 14. storočia opisuje, že po určitej počte pomodlených Zdravasov sa v prestávke recitovali antifóny, t.j. žalmové zvolania. Prvých päťdesiat zdravasov sa inak modlilo ráno k úcte Zvestovania, ďalších päťdesiat napoludnie k úcte Narodenia Pána, tretia skupina sa modlila večer, aby sa uctila Nanebovzatá Panna Mária. Pretože v povinných kňazských a rehoľných modlitbách bolo obvyčajne päť antifón, začali sa aj tieto zvolania vsúvať do modlitby po každých desiatich Zdravas Mária.

Konečná forma modlitby ruženca ako ju poznáme dnes, je známa z 15. alebo 16. storočia. V roku 1507 píše istý rehoľník z kláštora sv. Brigity Švédskej, že niektorí pridávajú ku každému

Zdravas Mária niektorú udalosť z Ježišovho života, a že pre obyčajných ľudí stačí 50 Zdravas Mária a päťkrát Otče náš. Meno „Ruženec“ nemá celkom jasný pôvod. V stredoveku sa týmto výrazom nazývali aj mnohé pojednania z morálky, či zbierky príkladov na kázne.

V minulom storočí došlo k rozkvetu ruženca. Pápež Lev XIII. napísal rôzne encykliky, v ktorých sa veľmi odporúča táto modlitba. Napríklad na Vianočnú vigíliu 1883 píše nasledovne: „Vyzývame všetkých a zaprisahávame vás, aby ste sa modlili denne a vytrvalo ruženec. Zároveň prehlasujeme, že je túžbou nášho srdca, aby sa modlitba ruženca denne konala v diecéznych katedrálach chrámov a vo farských kostoloch aspoň v nedeľu a počas sviatkov.“ V encyklike z roku 1893 pápež doporučuje modlitbu ruženca ako najúčinnější zbraň proti nemravnosti: „Zdá sa nám, že tri veci vedú ku skaze verejného dobra: odvrát od múdreho a rozumného života, odpor voči znášaniu utrpenia a zabúdanie na budúci život, v ktorom je celá naša nádej. Proti týmto zlám našej doby je dobré mať ako spásonosný liek ruženec. Rozjímanie o radostných tajomstvách vnuká tým, ktorí sa ich zbožne modlia, lásku k múdrej a poctivému životu, ako je vidieť v nazaretskej rodine. Proti druhému zlu sú bolestné a proti tretiemu zasa slávnostné tajomstvá.“ Ruženec je odporúčaný pri veľkých mariánskych zjaveniach v Lourdoch, v la Salette a vo Fatime. Zakladali sa aj bratrstvá svätého ruženca. Cirkev obdarovala túto modlitbu možnosťou získať mnohé odpustky. A nezabudnime na ctihodného pápeža Jána Pavla II., ktorý ustanovil ešte päť desiatkov ruženca svetla a rovnako v nedávnej dobe odporúčal túto modlitbu, ktorú sa i on veľmi rád modlil.

V poslednej dobe sa objavuje akási nechuť k ružencu. Zdá sa, že táto modlitba nie je vhodná pre niektorých intelektuálov, lebo ona vznikla v jednoduchom prostredí, keď ľudia nevedeli čítať. Dnes mnohých unavuje jej jednoduchosť. Sme presvedčení, že tieto námietky sú úprimné. Ale predsa zvláštna sila tejto modlitby je práve v tom, čo by sa zdalo, že jej práve chýba: a to je jej rozumnosť – intelektuálnosť. Boli aj knihy, ktoré sa snažili nahradiť tento nedostatok akejsi rozumnosti umelými metódami tým, že odporúčali rozjímať o „tajomstvách“ jednotlivých desiatkov, medzi tým ako ústa recitujú zdravas Mária, ale nedarilo sa to vždy tak, ako by sa chcelo. Nezabudnime totiž, že ruženec je predovšetkým modlitba jednoduchého ľudu, je to modlitba našich matiek, našich púť a večerných pobožností doma v rodine alebo v božích chrámov. V tomto kontexte je tiež potrebné hľadať spôsob ako sa naučiť modliť sa ruženec. Je úplne prirodzené, že ľudia „príliš

Bez názvu

Na klzkých
hodníkoch
všedných dní
spadané lístie
našich skutkov
rozháňa víchor
beznádeje,
tvorí námrazu vín.
Plačeme.

Pýtame sa:
Kde je náš život,
mladicke sny,
roky hľadání,
štúdií, práce,
politika, starosti,
rodina, deti...

Odpovedá zvon
z kostolnej veže:
tam v konečne
je vesmírny bod
Omega,
nes / NES / nes
/ NES / nes,
NES svoj kríž tým
smerom...

Práca je schopnosť, ktorou ľudí obdaril Stvoriteľ. Chcel, aby sa človek podieľal na veľkolepom stvorení sveta a - nakoľko mu to umožňujú jeho sily - sa stal jeho spoluvorcom, dôstojným spolupracovníkom a nie jeho otrokom. Svet, ktorý sme pozvaní budovať, tvoria dve nedeliteľné časti - materiálny a duchovný rozmer. O budovaní toho druhého sa hovorí aj v podobenstve dnešnej nedele.

Ušľachtilý vinič je predobrazom duchovného kráľovstva Boha na zemi. Starostlivosť, rozvoj a opatera oň je v rukách ľudí. Nachádzame tu aj odpoveď na otázku, kto je vhodným kandidátom na budovanie duchovnej podstaty sveta. Ako vyplýva z Ježišových slov, táto práca nie je určená len pre úzky okruh vyvolených. Pozvaný je každý, kto je ochotný ísť do „Pánovej vinice“. Podobenstvo o postávajúcich na ulici sa týka každého kresťana v každodennej realite. Akoby stojacich na ulici nás Boh pozýva k starostlivosti o jeho duchovné dielo na zemi. Pán prichádza niekoľkokrát denne a dáva tak novú šancu zapojiť sa do spoločného diela. Slová „Pod' aj ty do mojej vinice“ vnímajme ako pozvánku, dostávajúcu sa k nám prostredníctvom potrieb našich blízkych. Môžeme za ním pokojne vidieť pozvanie na odpustenie, na dobré slovo, na pochopenie či apoštolát v práci alebo rodine. Obraz rozlične náročnej práce vo vinici vystihuje aj pestrosť pastoračnej práce, ktorá sa dnes pred nami otvára. S prácou súvisí aj spravodlivá odmena, na ktorej sa Pán vinice už vopred dohodol. To je motivácia pre tých, ktorí prijali jeho pozvanie.

Jaroslav Ivančo

vzdelaní“, tzv. intelektuáli sa snažia vykonávať si svoje modlitby tiež rozumným, inteligentným spôsobom a tak hovoria s Bohom rovnako ako sú zvyknutí nad všetkým rozmýšľať. Ale práve oni si najviac uvedomujú, ako je ťažké vytrvať v sústredení, a oni trpia neustálymi roztržitosťami. Sotva zoberú do rúk modlitebnú knihu, vynorí sa v ich mysli množstvo myšlienok, a všetky akoby bránili sústrediť sa na písaný text alebo na to, čo sa majú modliť. Jednoduchí ľudia sa modlia inak. Nesústredujú sa na nejakú vec, ale skôr sa snažia dávať do súvislosti s Bohom všetko, čo im príde na um. Myslia na príbuzných, na plody zeme, na zdravie... A ku týmto všetkým svojim spomienkam sa pridá Zdravas. V ruženci ich je dosť: „päťdesiat ich stačí na všetko, čo ťaží ich srdce“. Takáto modlitba vyžaduje však jednoduchosť. Kto ju stratil, nemôže sa modliť ruženec, Stratil ale viac, než si myslí a než sa zdá: jednoduché, prosté srdce je Bohu omnoho bližšie. Je dobré, keď človek pri modlitbe vie prejsť od textov ku konkrétnej aplikácii na svoj život, keď si to vie naplánovať a dať si predsavzatia a pod. ... Ale je rovnako blahodárne prechádzať zo života od problémov, ktoré zaťažujú našu myseľ, a spájať všetko to čo prežívam aj so všetkými a so všetkým čo prežívam prostredníctvom modlitby s Bohom. Inými slovami povedané spájať svoj život cez srdce a modlitbu s Bohom a to je výsada modlitby ruženca.“

Mário Orbán

Ak sa ti v živote nepritrafí smrteľná nehoda alebo ťažká choroba, dožiješ sa vysokého veku. Ale čo máš z toho, keď so starobou pritiahnu aj všetky egyptské morové rany: bolesti v krížoch a reuma v kĺboch, utrpenie pri každom kroku, pamäť zlyháva, zrak sa stráca, sluch slabne. A čo je najhoršie: osamelosť.

Opotrebované stroje putujú do starého železa. Ako môžu ľudia, ktorým dochádzajú sily, ktorí sa musia vzdať svojej práce a svojho profesionálneho života, ostať ľuďmi a byť šťastní? Do značnej miery to závisí od ich okolia, od rodiny, od kruhu priateľov a známych, ale aj od starobného zabezpečenia. No najviac záleží na nich samotných. Musíš sa naučiť starnúť. Starnúť nie je nijaká katastrofa. Tvoje dni staroby nemusia byť nešťastné.

Uč sa starnúť s mladým srdcom. V tom spočívajú celé umenie.

Máme mladé srdce, kým máme radi život, aký ho prináša každý deň, život s jeho dobrými aj s jeho zlými stránkami.

Máme mladé srdce, kým máme radi ľudí a kým im doprajeme všetko, hoci nám samým to možno chýba. Kto starne s mladým srdcom, ten vie ticho a vyrovnané prijímať mnohé drobné i veľké ťažkosti staroby. Pozná zmysel života i smrti. Vie, aké krátke a aké nepatrné je všetko na tejto zemi. A má nádej na večný život.

Phil Bosmans „Nezabúdaj na radosť“

Sväté omše v 25. týždni Cezročného obdobia

23.IX. utorok

18.00 + Oliver Čajkovič, manž. Bernardína a rodičia

24.IX. streda

18.00 + Anton Nápravník, manž. a synovia

26.IX. piatok

17.00 + Silvester Krajčovič, manž. Irena a rodičia

27.IX. sobota

18.00 + Leopold Kulifaj, man. Štefánia a zať Ján

Upratovanie kostola č.d. 151 – 175

28.IX. 26.Nedeľa Cezroč. obdobia

8.00 + Imrich Fabiankovič, manž. Štefánia a syn Jozef
9.15 za farníkov

Liturgický kalendár

22.IX. pondelok sv. Emerán, biskup, mučeník
23.IX. utorok sv. páter Pio z Pietrelčiny, kňaz, sv. Linus
24.IX. streda sv. Bystrík, mučeník
25.IX. štvrtok sv. Kleopas
26.IX. piatok sv. Kozma a Damián, mučeníci
27.IX. sobota sv. Vincent de Paul, kňaz

Kým som bol s nimi, ja som ich zachovával v tvojom mene, ktoré si mi dal. Ochránil som ich a nikto z nich sa nestratil, iba syn zatratenia, aby sa splnilo Písmo. Ale teraz idem k tebe a toto hovorím na svete, aby mali v sebe moju radosť - a úplnú.

(Jn 17, 12 - 13).

Radosť

Ježiš sa modlí za svojich verných, aby boli vo svete nositeľmi jeho radosti. Radosť patrí k podstatným prejavom kresťana. Pramení zo vzťahu človeka k Ježišovi, ktorý naplnia vnútro človeka radosťou. Je to iný typ radosti, akú nám dávajú ľudia a veci. Aj oni nám môžu prinášať radosť, ale často aj smútok.

Máme radi ľudí, ktorí sú naplnení pravou radosťou. Prinášajú aj do nášho života radosť a optimizmus. Oni nemusia hovoriť veselé alebo vtipné slová, ale duch ich slov je naplnený radosťou. Komunikačné prostredie obohacujú radosťou atmosférou a v ich prítomnosti sa dobre cítime. Ich radosť, to je ich život.

V osobnej komunikácii, ale aj pri rozličných spoločenských príležitostiach, sa stretávame s ľuďmi, ktorí prinášajú rozličné „produkcie“ radosti. Radi počúvame ľudí, ktorí rozprávajú vtipy a veselé príhody. Iní majú schopnosť vtipne reagovať na danú situáciu, alebo komentovať humorným spôsobom rozličné témy. Cenní sú aj ľudia, ktorí majú odvahu urobiť si žart na vlastný účet. Ktosi parafrázoval Ježišove Blahoslavenstvá nasledovne: Blahoslavení, ktorí sú dosť inteligentní na to, aby seba nebrali vážne - lebo okolie si ich bude vážiť. Sú to osoby, ktoré dokážu udržiavať náladu spoločnosti na vysokej úrovni a aj ich zásluhou pociťujeme určitú mentálnu a duševnú regeneráciu.

Máme však aj iné skúsenosti. Koľkokrát sme si museli vypočuť trápne vtipy so spomaleným podaním a ešte sme sa museli akože smiať a dať rozprávačovi ďalšiu šancu na „trápenie“ vtipov. Počuli sme mnoho veselých historiek, ktorým sme nerozumeli a nepochopili sme, čo je na nich vtipné. Boli sme svedkami rozprávania „per longum et latum“, dlho a zo široka, pri ktorých sme zabudli aký bol vlastne začiatok. Ešte hrozivejšie bolo to, keď takíto nadšenci rozprávania vtipov boli v alkoholickom opojení a sršali novými nápadmi. Môžeme spomenúť aj ľudí, ktorí sa v spoločnosti tak smejú, že prekračujú mieru únosnosti a znesiteľnosti.

Niekedy hodnotíme svoj život veľmi pesimisticky a nevidíme dôvod na radosť. Život žiadneho z nás nie je bez problémov. Ak sa však človek „zamiluje“ do svojich trápení, nebude nikdy nositeľom radosti. Ľudia začínú pred ním utekať a schovávať sa, lebo vedia, že ich bude trápiť svojím pesimizmom. Byť naplnený radosťou vtedy, keď nemáme žiadne problémy, znamená, že nikdy by sme nemohli byť šťastní. Naša radosť nech je silnejšia ako naša bolesť. Možno pravá radosť pramení z prežitej bolesti.

Marián Šuráb

Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom...

(Hebr 1, 1)

V túto, chvíľu ticha, v tomto chráme, Pane, som tu znova, aby som svojou túžbou hľadal tvoju prítomnosť a tvoju blízkosť.

Som tu, Pane, a ty vidíš do môjho srdca aj do môjho vnútra, vidíš i do mojej mysle a vieš aj to, aký vlastne som a ako žijem svoj každodenný život.

Som rád, Pane, že môžem byť v túto chvíľu s tebou, že sa ti môžem nielen prihovárať, ale aj prichádzať k tebe vo vedomí, že ma máš rád a že ma počúvaš. Ale dnes, Pane, prichádzam k tebe s túžbou počúvať ťa, vyzvaný slovami, akými učil Héli mladučkého Samuela nadväzovať kontakt s tebou:

- Keď budeš počuť, že ťa volá Pán, ty povedz: Tu som, hovor, Pane, počúvam ťa.

Aj ja, Pane, sa v túto chvíľu obraciam k tebe, aj ja ti hovorím:

- Pane, hovor ku mne, chcem ťa počúvať.

Viem, Pane, môžeš mi povedať: „Hovorím k tebe každý deň, denne sa ti prihovám.

Biblia, to je vlastne celý stvorený svet, všetko, čo som stvoril.

Biblia, to je človek, to si ty sám, to je tvoje srdce.

Prihovám sa ti v tvojom svedomí aj vo svojom slove a ty vieš, že moje slovo je duch a život, moje slovo má moc urobiť ťa v živote múdrou a darovať ti život.“

Viem, Pane, že ku mne hovoríš, a ty dobre vieš, ako ťa neraz nepočúvam, ako počúvam rozličné iné hlasy, ako siaham po rozličných knihách, a nemôžem povedať, Pane, že by ma urobili lepším.

Siahnuť po tvojom evanjeliu znamená siahnuť po knihe života, ktorá má moc nielen obohacovať moju myseľ, ale meniť aj moje srdce, meniť mňa samého, budovať zo mňa nového človeka...

Pane, prijmi v dnešný večer i moje vyznanie ľútosti, že som nestál o tvoje slovo, že som nestál o to, aby som ho počúval vo svojom srdci, že som nevyužil možnosť brať do rúk tvoju knihu života, knihu tvojho evanjelia a počúvať ťa, poznávať ťa a žiť evanjelium.

V dnešný večer, Pane, prijmi moje vyznanie i moju túžbu hľadať pravdivý a správny vzťah k tvojmu slovu. Chcem sa učiť počúvať ťa, aj keď som neraz na to slabý, aj napriek tomu, že by si mi čo-to mohol vyčítať.

Som tu, hovor, Pane, hovor ku mne, neprestávaj sa mi prihovárať.

Verím,

že ty jediný máš slová života večného.

Jozef Šuppa SJ „V dnešný večer Pane...“ – meditácie

NERVÓZNY PREDAVAČ Jeden muž si chcel kúpiť v novinovom stánku noviny. Aj keď sa pozdravil veľmi zdvorilo, predavač mu odpovedal nevlúdne a namrzene. Noviny mu strčil drzo pred nos. Zákazník vzal noviny a predavačovi zaželel príjemný víkend. Priateľ, ktorý ho čakal vonku a celú situáciu pozoroval, sa ho potom spýtal:

„Vždy sa k tebe správa tak nezdvorilo?“

„Áno, na nešťastie áno.“

„A ty si voči nemu stále taký priateľský a milý?“

„Áno.“

„Prečo si k nemu taký zdvorilý, keď on je voči tebe taký neprívetivý?“

„Pretože nechcem, aby on rozhodoval o tom, ako sa budem správať.“

Často zvykneme ľuďom hovoriť: „Ty si ma ale nahneval...!“ Ale aká je pravda? V skutočnosti ma nemôže nahnevať nikto. Len ja sám sa rozhodujem, či sa nahnevám, alebo sa nenahnevám.

Môj hnev závisí od toho, ako sa dokážem, alebo nedokážem ovládať.

Ten, kto drží svoj hnev na uzde, víťazí nad svojím najväčším nepriateľom.

Latinské príslovie

**Bl. Karol Spinola
10. september**

Rodisko Karola Spinolu nie je známe — jedni tvrdia, že sa narodil v Janove, druhí sú za Prahu. Takisto miesto jeho posledného odpočinku ťažko určiť. Stali sa ním vody mora obmývajúcего japonské ostrovy, kam dopadol popol z jeho tela. Napriek bielym miestam vo svojom životopise zanechal tento jezuitský misionár zreteľnú stopu v dejinách Cirkvi.

Syn grófa z Tessarola sa narodil v roku 1564. Otec bol v službách Rudolfa II. Habsburského a malý Karol prežil detstvo v spoločnosti strýka Filipa, ktorý bol biskupom v Nole. Ako sa patrilo na mladíka jeho postavenia, získal klasické vzdelanie a jazdeckú prax. V 20 rokoch vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. V noviciáte bol jeho spolužiakom aj sv. Alojz Gonzaga. Po kňazskej vysviacke roku 1594 napriek nesúhlasu rodiny, požiadala o povolenie vycestovať

na misie do Japonska. Jeho cesta sa začala 10. apríla 1596 a trvala šesť rokov. Najskôr totiž búrka zahnila loď k brehom Brazílie a potom Karol padol do rúk Angličanom, ktorí ho uväznili. Po oslobodení sa dostal do Lisabonu a spolu s ďalším Jezuitom Angelom de Angelis pokračoval k Japonským brehom. Roku 1602 po neľahkej plavbe, počas ktorej Karol vážne ochorel, dorazili do Nagasaki. Prvé roky strávil učením sa jazyka a potom sa horlivo vrhol do práce. Nevyhýbal sa nijakej činnosti — ošetroval chorých, opatroval pohodené deti, vysluhoval sviatosti. Otvoril tiež školu pre katechéty a počas 11 rokov pôsobenia pokrstil okolo päť tisíc Japoncov. Aby sa priblížil domácim vzdelancom, založil hvezdársku školu. Po vypuknutí prenasledovania kresťanov roku 1614 sa musel skrývať. Vystupoval pod iným menom a niekoľkokrát zmenil adresu. Napriek tomu pokračoval v misionárskej aktivite — po nociach navštevoval domovy kresťanov, spovedal, vyučoval a slúžil sväte omše, až kým ho na základe udania nenašli a nezatkli cisárski zmocnenci. V žalári v Suzute strávil dlhé štyri roky. Podmienky

odsúdených boli nepredstaviteľne tvrdé a ponížujúce, väznenie bolo pomalým umieraním. Trestanci dostávali iba toľko jedla, aby ich udržalo pri živote a trpeli neprestajným hladom. Karol Spinola spolu s ostatnými dvadsiatimi kresťanmi živoril v odpadkoch a špine, trápený hmyzom, v lete dusnom a v zime mrazom a lejakmi. On však recitoval žalmy, a keď

mohol, slávil bohoslužby. Na začiatku septembra vyriekli nad uväznenými ortieľ smrti. Spolu s odsúdenými z ďalších väznic 10. septembra 1622 bolo 22 kresťanov zaživa pomaly upálených a 30 sťatých. Medzi nimi aj ženy a malé deti. Karol Spinola, priviazaný o kôl, ešte raz zaspieval chválospev Bohu a znovu vyhlásil, že do Japonska ho priviedla iba nezištná láska k bližným, ktorým chcel hlásať evanjelium. Dňa 7. júla 1867 pápež Pius IX. blahorečil Karola Spinolu spolu s ďalšími 204 kresťanmi reprezentujúcimi tisícky zabitých, ktorí dali život za Krista v tejto ďalekej krajine.

KATARÍNA ŽAKOVÁ

www.vistucespektrum.sk

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku